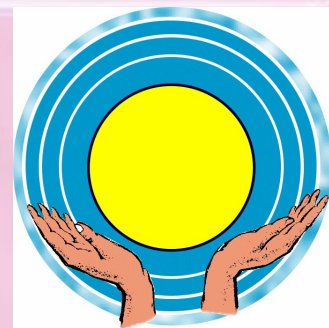

УМАНСЬКА МІСЬКА РАДА

Управління праці
та соціального захисту населення

Міні-лекція «Конвенція з прав людини»

Кучер Г.М.
начальник управління

**Права людини – це можливості
людини існувати й розвиватися як
особистість, задовольняти свої
потреби, здебільшого закріплені
законодавством.**

Основні ознаки прав

- I. Права людини — це її правові можливості.**
- II. Права і свободи людини і громадянина визнаються в певному розумінні як природні.**
- III. Права і свободи людини і громадянина є невід'ємними.**
- IV. Права і свободи людини і громадянина є необхідними для її нормального існування і розвитку.**
- V. Права людини і громадянина мають бути загальними і рівними для кожного.**
- VI. Права і свободи людини і громадянина повинні визнаватися та гарантуватися державою в обсязі загально визнаних міжнародних стандартів.**

Права людини в Україні створені для:

- врятування життя людей та майна;
- запобігання злочинів чи його припинення;
- забезпечення інтересів національної безпеки, територіальної цілісності, громадського порядку, економічного добробуту;
- забезпечення охорони здоров'я і моральності населення, захисту репутації або прав і свобод інших людей;
- запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно.

Загальна декларація прав людини

Усвідомлення необхідності прийняття загальноновизнаних прав і свобод людини прийшло після світових війн ХХ ст., під час яких було знищено десятки мільйонів людей, тисячі зазнали страждань. В суспільстві, що стало свідком цих подій, зростала впевненість у тому, що повинен діяти міжнародний захист прав людини.

10 грудня 1948 р. Генеральною Асамблеєю ООН прийнята Загальна декларація прав людини

ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ МІСТИТЬ 30 СТАТЕЙ, В ЯКИХ ВИЗНАЧЕНО ОСНОВНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ:

- ❖ **громадські (особисті)** – право на життя, свободу, особисту недоторканність, свободу від тортур і рабства та ін.;
- ❖ **політичні** – свобода слова, право брати участь у державному житті, свобода мирних зборів тощо;
- ❖ **економічні, соціальні та культурні** – право на працю, на гідний рівень життя, освіту і свободу культурної діяльності та ін.

ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ

ЧИ ТОТОЖНІ ПОНЯТТЯ «ПРАВА ЛЮДИНИ» ТА
«СВОБОДИ ЛЮДИНИ»?

Свобода людини – це реалізація, здійснення дій без будь-якого втручання держави та органів.

(Свобода думки, слова та віросповідання)

Права – людині надає переважно держава.

Європейська Конвенція з прав людини – це міжнародний договір

який захищає:

- ❖ право на життя (ст.2)
- ❖ право на свободу і особисту недоторканість (ст.5)
- ❖ право на справедливий суд (ст.6)
- ❖ право на повагу до приватного та сімейного життя (ст.8)
- ❖ право на шлюб (ст.12)
- ❖ право на ефективний засіб юридичного захисту (ст.13)
- ❖ право на свободу думки, совісті релігії (ст.9)

Конвенція забороняє:

- ❖ катування і нелюдське, або таке, що принижує гідність, поводження чи покарання
- ❖ смертну кару
- ❖ рабство і примусову працю
- ❖ дискримінацію прав і свобод, які викладені в Конвенції
- ❖ покарання без закону

Особливості прав людини:

права людини неможна купити, заробити чи успадкувати. Людина має їх від народження – це «природні права» кожної людини.

Права людини є однаковими для всіх людей, незалежно від раси, статі, віровизнання, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження. Усі ми народжені вільними і рівними у гідності та правах – права людини «універсальні».

Коли ми говоримо, що права людини притаманні кожному, ми розуміємо під цим також, що кожен з нас має обов'язок поважати права іншої людини.

Є «негативні» та «позитивні» права:

Термін «негативне право» застосовується для визначення таких прав, які дають нам змогу зупинити щось шкідливе чи неприємне, що чиниться щодо нас. Як приклад негативного права можна навести право не бути вбитим, не зазнавати знущань чи оберігати Ваші речі від крадіжок. Ці права є негативними, тому, що вони говорять «НІ» тому, хто мав би намір завдати Вам шкоди.

Термін «позитивне право» застосовується для визначення таких прав, в яких проголошується Ваша свобода виконувати певні дії. Наприклад, право на оплату Вашої праці. Ці права є позитивними, тому що вони стверджують: «ТАК», Ви маєте таке право. І вони засвідчують іншим людям: «ТАК», вони повинні поважати Ваше право. Наприклад, Ваш роботодавець має обов'язок виплачувати Вам платню.

Кожне право має відповідний обов'язок

Наприклад, Ваше право на свободу слова обмежене Вашим обов'язком не говорити неправди, яка може принизити іншу особу та порушити право інших на гідність та добру репутацію.

Рівновага між нашими правами та обов'язками поважати права інших людей означає, що ми, як правило, повинні користуватися нашими правами з певними обмеженнями. Трапляється багато ситуацій, коли права та обов'язки різних людей вступають у конфлікт між собою.

Наприклад, у багатьох країнах є правило обов'язкового використання в автомобілях ременів безпеки. Багато людей противляться цьому правилу, аргументуючи це тим, що воно обмежує їх право на свободу дій.

Уряди цих країн вимагають, щоб, будучи за кермом, люди відчували обов'язок перед персоналом лікарень, лікарями та рештою громадян робити все можливе, щоб, подорожуючи власним транспортом, уникати тілесних пошкоджень. Зрозуміло, що, не користуючись ременями безпеки і тому зазнаючи тілесних ушкоджень, такі водії відбирають час, гроші та місця в лікарнях від людей, які страждають на різні недуги, і тим самим обмежують право хворих людей на відповідне лікування.

Що таке Конвенція про права осіб з інвалідністю ?

Конвенція про права осіб з інвалідністю, ухвалена 13 грудня 2006 року Генеральною Асамблеєю ООН та ратифікована Україною 16.12.2009 (вступила в дію 06.03.2010) є Міжнародним документом, в якому визначаються:

- ❖ права людей з інвалідністю ;
- ❖ зобов'язання держав-учасників Конвенції в цілях сприяння, захисту і забезпечення прав людей з інвалідністю.

Конвенція також встановлює два механізми реалізації:

Комітет з прав інвалідів, створений для контролю за здійсненням Конвенції;

Конференція держав-учасників, створена для розгляду питань, що стосуються здійснення положень Конвенції.

Держави, які ратифікували Конвенцію, юридично зобов'язані виконувати стандарти Конвенції.

Конвенція є міжнародним стандартом, який вони повинні прагнути дотримуватися.

Які інші міжнародні документи визнають права осіб з інвалідністю?

Держави прийняли спеціальні документи по захисту і заохоченню прав людей з інвалідністю протягом останніх десятиліть. Важливі віхи включають:

- ❖ Декларація про права інвалідів (1975 рік)
- ❖ Всесвітня програма дій відносно інвалідів (1982)
- ❖ Принципи захисту психічно хворих осіб і поліпшення психіатричної допомоги (1992)
- ❖ Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів (1993)

Навіщо потрібна Конвенція про права осіб з інвалідністю ?

Конвенція необхідна для того, щоб мати чітке підтвердження того, що захищаються права інвалідів в області прав людини і зміцнення поваги до цих прав.

Хоча існуючі конвенції в області прав людини пропонують значні можливості для заохочення і захисту прав осіб з інвалідністю, стає ясно, що цей потенціал не використовується.

Дійсно, люди з інвалідністю продовжують бути позбавленими своїх прав людини і містяться на задвірках суспільства у всіх частинах земної кулі. Ця дискримінація, що продовжується, відносно осіб, які мають інвалідність підкреслила необхідність прийняття юридично обов'язкового документа, в якому викладені правові зобов'язання держави по заохоченню і захисту прав осіб з інвалідністю.

Чому Конвенція унікальна?

Конвенція є першою конвенцією з прав людини в 21 столітті і першим юридично обов'язковим документом для всебічного захисту прав осіб з інвалідністю. Не дивлячись на те, що Конвенція не встановлює нові права людини, в ній викладені з набагато більшою ясністю зобов'язання Держав заохочувати, захищати і гарантувати права осіб з обмеженими можливостями. Таким чином, Конвенція не лише уточнює, що держави не повинні використовувати дискримінацію відносно людей з інвалідністю, в ній також викладається ряд заходів, які держави повинні прийняти для створення сприятливих умов з тим, щоб особи, з обмеженими можливостями могли користуватися реальною рівністю в суспільстві.

Наприклад, Конвенція вимагає від держав приймати заходи для забезпечення доступу до фізичного середовища і інформаційно-комунікаційним технологіям. Крім того, держави мають зобов'язання відносно підвищення інформованості, сприяння доступу до правосуддя, забезпечення особистої мобільності, а також збір даних, що мають відношення до Конвенції.

Які принципи Конвенції?

Стаття 3 визначає загальні принципи, які застосовуються для здійснення прав осіб з інвалідністю. Ними є:

- ❖ повага до притаманного людині достоїнства, її особистої самостійності, зокрема свободи робити власний вибір, і незалежності;
- ❖ недискримінація;
- ❖ повне й ефективне залучення та включення до суспільства;
- ❖ повага до особливостей осіб з інвалідністю і прийняття їх як компонента людської різноманітності й частини людства;
- ❖ рівність можливостей;
- ❖ доступність;
- ❖ рівність чоловіків і жінок;
- ❖ повага до здібностей та прав дітей з інвалідністю зберігати свою індивідуальність.

Постановою Кабінету Міністрів від 01.08.2012 № 706 затверджено Державна цільова програма **“Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів”** на період до 2020 року, метою якої є забезпечення реалізації прав і задоволення потреб осіб з інвалідністю нарівні з іншими громадянами, поліпшення умов їх життєдіяльності згідно з Конвенцією про права осіб з інвалідністю.

3 грудня 2015 року з метою виконання зобов'язань, взятих Україною відповідно до Конвенції про права осіб з інвалідністю Президентом України підписано Указ №678/2015 **«Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю»**

13-го грудня 2016 року для реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю, відповідно до вимог Конвенції про права осіб з інвалідністю Президентом України підписано Указ від 13.12.2016 р. № 553/2016 **«Про заходи, спрямовані на забезпечення прав осіб з інвалідністю»**.

Розпорядженням Кабміну від 28 грудня 2016 р. № 1073-р затверджено план заходів з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях, наданих Комітетом ООН з прав осіб з інвалідністю, до першої доповіді України про виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю на період до 2020 року

Окрім законодавчого забезпечення в Україні діють:

- ❑ З 1998 року діє інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;
- ❑ З 17 квітня 2013 року інститут Урядового уповноваженого з прав людей з інвалідністю .

**Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини**

ЯК КОРЕКТНО НАЗИВАТИ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ?

ЛЮДИНА (ДИТИНА)
З ІНВАЛІДНІСТЮ

ЛЮДИНА (ДИТИНА)
З СИНДРОМОМ ДАУНА

ЛЮДИНА (ДИТИНА),
ЯКА ВИКОРИСТОВУЄ
ІНВАЛІДНИЙ ВІЗОК

ЛЮДИНА (ДИТИНА)
З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЮ
ІНВАЛІДНІСТЮ

ЛЮДИНА (ДИТИНА)
З ПОРУШЕННЯМ
ЗОРУ/СЛУХУ/МОВИ

ЛЮДИНА (ДИТИНА) МАЄ
ЦЕРЕБРАЛЬНИЙ ПАРАЛІЧ

